

ישראל והתנועה האולימפית: מ"העיקר ההשתתפות" ל"תקווה שווה זהב" ומה הלאה?

ד"ר אפרים זינגר

מקס נורדאו ו"יהדות השרירים"

- בקונגרס הציוני השני שהתקיים בבאזל בשנת 1898 טבע נורדאו את הביטוי "יהדות השרירים":

- * כנגד התיאוריות הגזעניות המדגישות נחיתותו הפיזית של ה"יהודי הגלותי"

- * כחיבור לעבר ההרואי של גיבורי האומה של "היהודי החדש" תוך חיזוק הגאווה הלאומית

מרכזי הספורט: יצירה ישראלית מקורית

- מכבי (1921): מכבי תנועה עולמית, מכבי ישראל, המכבייה
- בית"ר (1924): תנועת בית"ר והתנועה הרוויזיוניסטית
- הפועל (1926): תנועת העבודה הישראלית, ההסתדרות הכללית, משחקי הפועל
- אליצור (1939): אגודת ספורט דתית, הסתדרות הפועל המזרחי

ארגוני הגג של הספורט בישראל

- הוועד האולימפי (1952): בשנים הראשונות תפקידו הצטמצם לייצוג הספורט הישראלי בתנועה האולימפית ולאחר פירוק ההתאחדות הפך לארגון הגג של ענפי הספורט האולימפיים
- ההתאחדות לספורט (1952 - 1995): ניהלה את הפעילות הפנימית של הספורט והשתתפות הבינלאומית של ענפי הספורט השונים (למעט טניס וכדורגל)

ארגוני הגג של הספורט בישראל

הוועד
הפראלימפי
הישראלי

ההתאחדות הישראלית
לספורט נכים

- ההתאחדות לספורט הנכים והוועד הפראלימפי: מאגדת את ספורטאי ארגון נכי צה"ל ואיל"ן. מנהלת את הפעילות בארץ ומייצגת את ישראל במשחקים הפראלימפיים.
- התאחדות איילת (1996): התאחדות ארגוני הספורט הלא אולימפיים (30), מייצגת את ישראל ב"משחקי העולם"
- אס"א, התאחדות הספורט לבתי הספר, אתנה, איגודים

גופי ספורט ממלכתיים

- מנהל הספורט (1960): הגוף המפקח והמסדיר את פעולות הספורט בישראל. פעל ברציפות עד 1999 במסגרת משרד החינוך וב-1988 אוחד עם הפיקוח על החינוך הגופני. כיום פועל במסגרת משרד התרבות והספורט.
- המועצה להסדר ההימורים בספורט (1967): מפעילה הימורי הספורט והכנסותיה (2015) היו 2.678 מיליארד ₪, 1.672 מיליארד ₪ חולקו כפרסים ו-538 מיליון ₪ חולקו לספורט.
- המועצה הלאומית לספורט (2013): משותפת למשרדי האוצר, המשפטים והספורט יחד עם הרשויות המקומיות וגופי הספורט השונים ותפקידה לקבוע את מדיניות הספורט והקריטריונים לחלוקת כספי המדינה והטוטו לגופי הספורט.

הוועד האולימפי הארץ ישראלי

- 1933 הקמת הוועד האולימפי הארץ ישראלי וההזמנה להשתתף במשחקים האולימפיים בברלין 1936
- 1948 סירוב הוועד האולימפי הבינלאומי להזמין ספורטאים ישראליים להשתתף במשחקים האולימפיים בלונדון 1948
- 1951 הקמת הוועד האולימפי בישראל

ישראל במשחקים האולימפיים

- הלסינקי 1952: המשלחת הראשונה
- 26 ספורטאים (מחציתם כדורסלנים) שהתחרו ב-5 ענפי ספורט
- נבחרת הכדורסל כשלה במוקדמות שהתקיימו ערב פתיחת המשחקים ולפיכך לא השתתפה בטורניר האולימפי
- דוד טבק ניצח במקצים המוקדמים בריצות 100 ו-200 מ' (הישג שעד היום לא חזר עליו אף אתלט (גבר) ישראלי)
- הוקמה ועדת בדיקה ממשלתית לבדיקת הישגי הספורטאים

בצמרת המשחקים הפראלימפיים

- רומא 1960: השתתפות ראשונה ומדליות ראשונות
- טוקיו 1964: מדליות זהב ראשונות (7 זהב, 3 כסף, 11 ארד)
- תל-אביב 1968: ישראל מארחת לראשונה אירוע ספורט בינלאומי גדול (ישראל זוכה ב-46 מדליות מתוכן 18 זהב)

הספורט הישראלי במגרש היחסים הבינלאומיים

• שנים ראשונות: לגיטימציה בינלאומית באמצעות

הספורט

• רוחות המלחמה הקרה

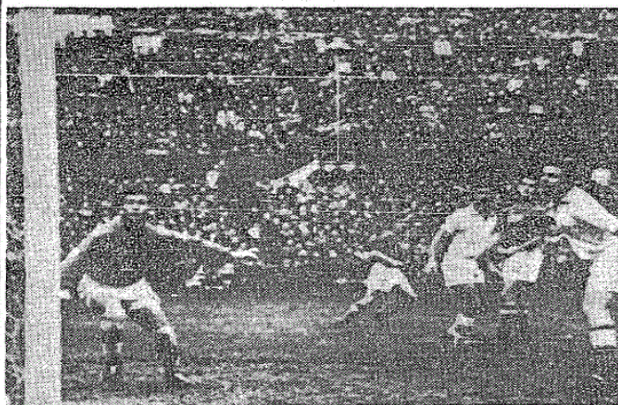
• 1974: הגירוש מאסיה

• 1995 הספורט הישראלי באירופה

מוסקבה: הישראלים לחמו כאריות

שיחות עם ראשי הכדורגל הרוסי. — חודרוב ושניאיר „גבורי היום”

תמונה רדיו סלגרפית מהמשחק במוסקבה

חודרוב ניהל: חודרוב בשער, החלוץ הרוסי ירח: כשהוא עומד בלתי מכוסה

— מאת אלנה, שליחו המיוחד של „מעריב” במוסקבה —
מוסקבה, סלגרפית
בעת שיצאנו אמש ממגרש „דינאמו” כתוב חז' תחרות בין ישראל לכרית-המועצות, עמו קהל ומחא כפיים לשחקנים. עוד מאוחר כלילח טיפסו אלינו ואמרו: „לחמנו כאריות”, „נאבקתם על כל כדור”, „היו אלה שבחים לקבוצה שנוצחה (5:0), אך נלי חמה עד הסוף כמוטב יכולתה.”
מת במיוחד. מישחקם בגי על שני הקצונים המהירים כי שדים, שהמגינים שלנו התקשו לעצורם.
נוסף על המהירות הטבעית גילו הרוסים כשנינו רב בתעני רת כובד המישחק מצד לצד. בעיקר הצטיין בכך גיאטו. שני המשחקים הם בעלי יכור לת בעיטה, לעומת זה היה מרכיב פוליטי יותר מהצדור, וי יעיל פחות.
קשה לקבוע את כושר ההג' זה של הרוסים. כי לא הועמדה במבחן, ושום בעיטה לא נכ' עשה לשעור של יאשין.
יש רושם כי אין זה מחוייב ההכרות. כי גם במישחק הנפ' לין באצטדיון דמתיגן נצא ב' לא שום שערים.
רוב המישחק התנהל במחצית המגרש שלנו, אך לא תמיד ק' רוב לשער. גיאטו היה הבולט בין הרוצים הרוסיים.
מחוץ לכושר הנפסני והמהיר רות, אין מישחק הרוסים אור' כבד ועשיר מבחינה טכנית, וכ' זאת הם נופלים פן היוגוסלא' בים וההונגארים.

י. חודרוב

משחקי אסיה: רגעי הגאות והשפל

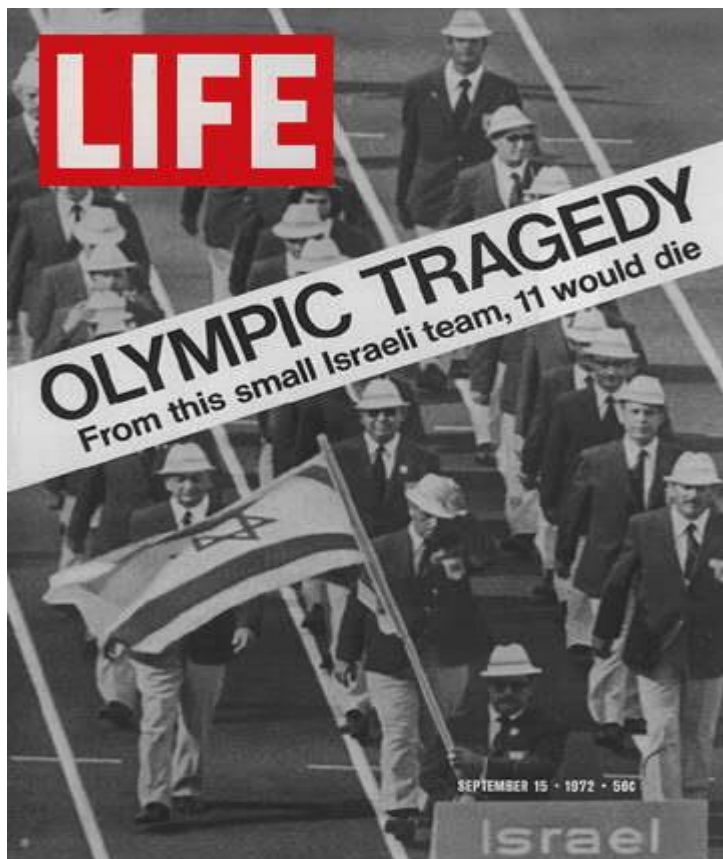
- 1954 המשחקי אסיה המתקיימים במנילה מדליות זהב ראשונות לישראל: אהובה קראוס (קפיצה לגובה), יואב רענן (קפיצה למים)
- סה"כ 46 מדליות: 18 זהב, 14 כסף, 14 ארד
- 1964 נבחרת הכדורגל זוכה בגביע אסיה לאומות
- 1974 גירוש הספורט הישראלי מאסיה

טרור במשחקים האולימפיים

מינכן 1972 רצח י"א הספורטאים הישראליים:

סוף עידן התמימות במשחקי הספורט הבינלאומיים

ישראל במשחקים האולימפיים: חייבים להמשיך

- מונטריאול 76: משלחת ישראל כללה 11 ספורטאים ב-9 הענפים האישיים כמניין נרצחי מינכן + נבחרת הכדורגל
- הגמר האולימפי הראשון בתולדות הספורט הישראלי: אסתר רוט-שחמורוב, 100 מ' משוכות

ישראל במשחקים האולימפיים: שחקן קבוצתי בנבחרת המערב

- מוסקבה 80:64 מדינות מחרמות
- לוס אנג'לס 84:9 מדינות מחרמות
- ישראל מחרימה את המשחקים האולימפיים במוסקבה ושולחת למשחקים האולימפיים בלוס אנג'לס את המשלחת הגדולה ביותר - 33 ספורטאים ב-11 ענפים

מדליה אולימפית וזהות יהודית

**יום הזיכרון
לשואה ולגבורה**

ספורט

סיאול 88

ללקיץ: להעלותם למטוס הראשון ארצה

המאמן האמריקני טוען שראה אותם מתחרים. המאמן הישראלי: הם רק התאמנו • אורי אפק: „המקרה חמור. נשכח היום ונחליט“

[illegible]

אשר הממשלה הישראלית נדרשה
לדוֹסֵי־הִיטְלֵר, כאשר בריקת
האמון בין שני השיטות של
האמון זה בזה חרבה, כמו שכל
המניין של התנועות למרות האר
צותם שובלם שובלם הישראלים הי
ש למעשה בים זה.

**סלע ואמיד:
מקום שישי
שיוט הראשון**

אחים דן ורן טורטן - מה בדיוק הם עשו ביום (תצלום ארכיון)

אחרי שהמחשב העניק למתעמלות שלנו תוצאה של 0.000 כיוון שלא הופיעה בבוקר:

**רק לאחר איום בפרישת ישראל
הוזהר רויטל למוצאי יום-כיפור**

קודם לכן שובצה בתחריטות הבוקר, בניגוד להבטחות • קבעה תוצאה טובה בתרגילי הרשות - 9.4125

העולם לא שספו על ההסדר הזה, ומכל מקום מאוחר מדי לשבץ את רויטל במתי (סוף בעמוד 4)

רויטל על הקורה

וייטל שרין בתצלום משולש בתרגיל הקורה שלה

 פסח ברק,
שליחנו המיוחד
למשחקי סיאול

פסח ברק,
עוזריו בקונטרס

משרד החינוך והשכלה
למשחקי סיאול

[illegible]

יזכור

יִזְכָּר עִם יִשְׂרָאֵל אֶת בְּנָיו וּבָנוֹתָיו הַנֶּאֱמָנִים וְהָאֲמִיצִים,
חִילֵי צָבָא הַהִגָּה לְיִשְׂרָאֵל,

ובל לוחמי המחנות וחטיבות הלהטות במערכות העם.
ואנשי קהלות המזרעון, הבשחון, המשטרה ושרות בתי הסדר,
אשר חרפו נפשם במלחמה על תקומת ישראל,
וכל מי שגרצחו בארץ ומחוצה לה בידי מרצחים מארגוני הטרור.

יִזְכֹּר יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּבַר בִּזְרֹעוֹ וַיֵּאָבֵל עַל זֵוּי הָעֲלֹמִים
וְחִמּוּת הַגְּבוּרָה וְקִדְשַׁת דְּרָצוֹן וּמִסִּירוֹת הַנֶּפֶשׁ
שֶׁל הַנְּסָפִים בַּמַּעֲרָכָה הַכְּבֵדָה.

יהיו חללי מערכות ישראל עטורי הנצחון
חתומים בלב ישראל לדור דור.

ישראל מצטרפת למועדון היוקרתי של מדינות שספורטאיהן זוכים במדליות אולימפיות

• ברצלונה 1992

מהפיכה בספורט הישראלי

- פירוק ההתאחדות לספורט בישראל (1995)
- יציאת איגודי הספורט לעצמאות
- הוועד האולימפי הופך לארגון הגג של הספורט האולימפי בישראל
- תקצוב ממשלתי מיוחד להכנות האולימפיות

מהפיקה בספורט הישראלי: היחידה לספורט הישגי

- מעטפת מדעית/מקצועית: מאמנים ומומחי ספורט
- מעטפת רפואית: מרפאת הבית ובית חולים אולימפי
- מעטפת כלכלית: מערך מלגות ותמריצים
- מעטפת ציבורית: חיבור לקהילה-ערכים אולימפיים

הדרך לזהב אולימפי:

מדליות אולימפיות, אליפויות עולם ואירופה

• מדליות אולימפיות: ג'ודו - יעל ארד, אורן סמדג'ה (92),

אריק זהבי (2004),

גלישה - גל פרידמן (96),

חתירה - מיכאל קלגנוב (2000)

• אלופי עולם: קליעה - בוריס פולק (94),

גלישה - גל פרידמן (2002),

האבקות - גוצ'ה צ'וציאשוילי (2003),

גלישה - לי קורזיץ (2003)

הדרך לזהב אולימפי:מדליות אולימפיות ואליפויות עולם ואירופה

• אלופי אירופה: ג'ודו - יעל ארד (93),

אריק זאבי (2001, 2003, 2004)

גלישה - עמית ענבר (93, 98)

קיאקים - מיכאל קלגנוב (2000),

קפיצה במוט - אלכס אברבוך (2002)

זהב אולימפי: התקווה שווה זהב

- גל פרידמן אלוף אולימפי: אתונה 2004

המדליסטים האולימפיים הישראלים

תקווה לזהב נוסף ולתואר במשחקי כדור?

- נושאים המשפיעים על הספורט ושאינם מתחום הספורט:
- **הזירה החברתית הפנימית:** הזהות הלאומית של ישראל כמדינה יהודית - דמוקרטית והקונפליקט המובנה בהגדרה זו.
- **הזירה הפוליטית המקומית:** מאבק כמעט בלתי אפשרי על מקומו בסדר היום הציבורי ובהקצאת משאבים מול נושאים קיומיים כמו ביטחון פיזי וביטחון סוציאלי.
- **הזירה הגיאו-פוליטית:** בשל מצבה של מדינת ישראל בזירה הבינלאומית יאלץ הספורט הישראלי להמשיך ולהתמודד, בטווח הנראה לעין, עם החרמות כנגד ספורטאים ונבחרותיו והחשש מקיום תחרויות ספורט בינלאומיות בנשאל

תקווה לזהב נוסף ולתואר במשחקי כדור?

- האם זה חשוב? (גאווה לאומית, מוביליות חברתית, חינוך)
- אם כן, האם יש את הרצון והיכולת בקרב מקבלי ההחלטות (סדר עדיפויות, עבודה קשה, תוצאות עתידיות)?
- אם כן, אבל רוצים "מדליה עכשיו" אז אולי נעבור מגידול עצמי ליבוא (כבמגזרים אחרים בארץ ובספורט בעולם)?

תקווה לזהב נוסף ולתואר במשחקי כדור

לכל אחד הזכות לחלום והחובה
לנסות ולהגשים החלום בספורט ובכל
תחום אחר בחיים